

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Laat leerlingen zelf hun route kiezen

Elffers, L.

Publication date

2016

Document Version

Final published version

Published in

Dagblad Trouw

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Elffers, L. (2016). Laat leerlingen zelf hun route kiezen. *Dagblad Trouw*, (18 juni 2016).

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Laat **leerlingen** zelf hun route kiezen

ONDERWIJS Verlenging van het vmbo heeft zin, als leerlingen daarmee hun startkwalificatie halen, betoogt **Louise Elffers**. Maar er moet meer gebeuren om het beroepsonderwijs uit het slop te halen.

Het vastplakken van een extra jaar aan het vmbo heeft weinig zin, zolang er geen duidelijke inhoudelijke invulling aan dat jaar wordt gegeven. Daarin heeft Rineke van Daalen groot gelijk (*Trouw*, 14 juni). Toch is er een goede reden te bedenken om het vmbo te verlengen: het vmbo kan daarmee worden opgerekt tot startkwalificatieniveau.

Sinds de leerplicht in 2007 werd vervangen door de kwalificatieplicht, wordt van leerlingen geëist dat zij een diploma halen op minimaal havo- of vwo-niveau of mbo-niveau 2. Met die maatregel werd het vmbo-diploma in feite een wassen neus. Waar havisten en vwo'ers de middelbare school verlaten met hun startkwalificatie op zak, moeten vmbo-leerlingen na hun eindexamen nog verplicht een overstap maken naar het mbo (of eventueel havo) om hun startkwalificatie te behalen.

Die overgang gaat gepaard met schooluitval: veel leerlingen vallen kort na de overstap naar het mbo uit, anderen maken de overstap naar het mbo in het geheel niet. Kwetsbare leerlingen worstelen in het bijzonder met de overgang vmbo-mbo. Er is daarom veel voor te zeggen de overgang van vmbo naar mbo op te heffen en het vmbo te verlengen tot het huidige mbo-niveau 2.

Met deze maatregel wordt een onnodig risicovolle drempel weggenomen en de schooluitval gereduceerd. Bovendien kan dan bij vmbo'ers met recht de vlag

Een stukadoor geeft een demonstratie van zijn vak. FOTO BAS CZERWINSKI, ANP

uit na het eindexamen: nu ontvangen zij nog tegelijk met hun diploma een brief van de minister die ze er fijntjes op wijst dat ze nog niet klaar zijn.

Knellende vmbo-route

Aan het imago van het vmbo zal zo'n maatregel overigens weinig veranderen. De onaantrekkelijkheid van het vmbo zit 'm immers niet zozeer aan de achterkant, als wel aan de voorkant.

De vroegtijdige afscheiding van havo en vwo maakt het vmbo tot een fuik die

leerlingen en ouders het liefste vermijden. Zeker nu het voortgezet onderwijs steeds verder categoriseert en de mogelijkheden om te stapelen zijn ingeperkt, is de niveauplaatsing in leerjaar één van het voortgezet onderwijs steeds bepalender geworden voor het verdere verloop van de (school)loopbaan. Wie eenmaal op een route is geplaatst, komt daar moeilijk meer vanaf. Ons onderwijsbestel snijdt leerlingen daarmee onnodig vroeg de pas af.

Onderzoek wijst uit dat een sterke

Een sterke vmbo-leerling kan zich prima meten met de minder sterke vwo'er

vmbo-leerling niet onderdoet voor een gemiddelde havist en zich ook prima kan meten met de minder sterke vwo'er. Zo'n leerling zou wel gek zijn om zich vroegtijdig te laten opsluiten in een knellende vmbo-route! Met een gebrek aan waardering voor vakmanschap of een afkeer van beroepsonderwijs heeft dat weinig te maken. Een leerling wil graag zijn kansen openhouden.

De redding van het beroepsonderwijs ligt dan ook niet in het oppoetsen van het imago, maar in flexibilisering van het voortgezet onderwijs, in combinatie met goede loopbaanoriëntatie en -begeleiding. Laat leerlingen in een driejarige onderbouw verkennen waar hun interesses en talenten liggen door theoretische en praktische vakken te volgen op verschillende niveaus. Help ze om na drie jaar zelf een uitstroombroef te kiezen dat past bij hun mogelijkheden en ambities: vmbo (verlengd tot startkwalificatieniveau), vbo of vwo, die toegang biedt tot respectievelijk mbo (het huidige niveau 3 & 4), hbo en universiteit.

Zo verlaten alle gediplomeerden het voortgezet onderwijs met een startkwalificatie op zak. Maar bovenal biedt je leerlingen ruimte om zelf te kiezen voor een route die het beste past bij hun talenten en ambities. En dat kan heel goed beroepsonderwijs zijn. Dat is immers prachtig onderwijs, dat prima kansen biedt op de arbeidsmarkt. Maak van het beroepsonderwijs geen vonnis, maar een positieve keuze.

Louise Elffers

lector beroepsonderwijs, Hogeschool van Amsterdam
universitair docent onderwijskunde, Universiteit van Amsterdam

DE VRAAG van Monic Slingerland

Maken milieuproblemen autoritair bestuur wenselijk?

Een windmolen van 200 meter hoog. Ik probeer het me voor te stellen. Twee keer zo hoog als de Domtoren. In de Verdieping stond er een getekend, met ernaast op dezelfde schaal een boom (15 meter) en een ouderwetse molen (24 meter). Vijftig van die knoepers staan gepland in de Veenkoloniën. Je zal er maar een paar achter je huis hebben. Ik begrijp dat bewoners van bijvoorbeeld Stadskanaal daar niet blij mee zijn.

Nederland loopt meer en meer achter als het gaat om verduurzamen van energie. Prachtige plannen hadden we, met zonne-energie, windturbines, biomassa en nog meer, maar de cijfers laten keihard zien dat het vooral woorden zijn en maar weinig daden. We zijn onze voorsprong kwijt.

Volgens het nationaal Energieakkoord moet 14 procent van de ener-

gie van duurzame bronnen komen in 2020. Dat is al over drieënhalf jaar. In 2014 zaten we op 5,5 procent. We bungelen onderaan de lijst met Europese landen, samen met Malta en Luxemburg. Om het doel te halen moet er haast een wonder gebeuren.

Dat wonder is misschien wel de windturbine, want met zonne-energie alleen komen we er niet. Die turbines moeten dan wel in zee komen. Tegen windmolens op het land is veel protest. Niet onbegrijpelijk, zeker als het om die grote dingen gaat die met hun slagschaduw voor onrust zorgen.

Netbeheerder Tennet is met een groots plan gekomen om op de Doggersbank, middenin de Noordzee, een eiland te bouwen. Op dat eiland zouden 7000 windturbines moeten komen, van zeker 200 meter hoog, die aan zes landen energie kunnen leveren. Dat is dan nog niet voldoende om

Door al die windturbines tegen te houden halen we de milieudoelen natuurlijk nooit

in de totale behoefte te voorzien, want daarvoor zijn wel 25000 turbines nodig, berekende onlangs een deskundige op de architectuurbiennale in Rotterdam, maar het is in ieder geval wat.

De Doggersbak is een natuurgebied van een paar duizend vierkante kilometer. Je voelt het al aankomen: natuurorganisaties zullen uit alle macht dit plan tegenhouden. En misschien lukt dat ook. Maar door die windturbines tegen te houden halen we de milieudoelstellingen natuurlijk nooit.

Wat ook niet helpt is het inconsequente beleid van jaren en jaren. Want terwijl het kabinet spreekt over de sluiting van kolencentrales, zijn er ook drie nieuwe geopend, die lekker veel CO₂ uitstoten, omdat van opvang of opslag nog even niets is gekomen.

Als het hier ging als in China haalden we die energie doelstelling met gemak, zei mijn bereide oom pas,

toen we aan tafel vrijblijvend de wereldproblemen doornamen. China kent geen polder. China kent een autoritair bestuur. Maar als het over klimaatdoelstellingen gaat zou je dat ook best 'daadkrachtig' kunnen noemen. Geen gehakketak over die windturbines die niet bij een stad mogen, niet bij een dorp, niet bij een natuurgebied en niet in zee. Ze komen er gewoon, omdat ze net zo nodig zijn als de ouderwetse windmolens ooit waren. Het Chinese model dus, anders wordt het nooit iets met duurzame energie.

Wat vindt u: moet de overheid zonder tegenspraak bepalen waar de windparken moeten komen?

Stuur uw reactie van circa 150 woorden uiterlijk dinsdag 12 uur naar lezers@trouw.nl, voorzien van naam en adres. Een keuze uit de antwoorden verschijnt woensdag.